

Bib • forum

for bibliotekerne i Frederiksborg Amt og Københavns Amt

TEMA: Det ny børnebibliotek – fokus på de første led i brugerfødekæden

- Børnekulturens Agora
- Det ny Børnebibliotek – på nettet
- Flyvende formidling
- Børnebibliotekaren som historiefortæller
- Velkommen i BibZonen på Allerød Bibliotek
- Netværk og samarbejde der virker

Den pressede biblioteksmedarbejder

Nye chefprofiler

3X0

Marts 2008

Indhold

Leder 4

TEMA: Det ny børnebibliotek – fokus på de første led i brugerfødekæden

Børnekulturens Agora 6

Det ny Børnebibliotek – på nettet 8

Flyvende formidling 10

Børnebibliotekaren som historiefortæller 12

Velkommen i BibZonen på Allerød Bibliotek 14

Netværk og samarbejde der virker 16

Den pressede biblioteksmedarbejder 20

Nye chefprofiler 24

3X0 26

Leder

Af kulturdirektør Lone Gladbo, Gentofte Bibliotekerne, lg@gentofte.dk

Centralbiblioteksreformen

Den 19. december 2007 tiltrådte Kulturministeren Biblioteksstyrelsens forslag til centralbiblioteksreform. Reformen er baseret på den høring, der blev foretaget i foråret 2007 og er ret omfattende, idet antallet af centralbiblioteker reduceres fra 16 til 6.

Fra 1. januar 2009 overtager de 6 centralbiblioteker materialeforsyningen og fra 2010 er også rådgivning, kompetenceudvikling og samordning placeret her. De 6 centralbiblioteker er geografisk spredt i Aalborg, Herning, Vejle, Odense, Roskilde og Gentofte.

Reformen gennemføres ved en omprioritering inden for den nuværende ramme på ca. 72 mio. kr. Det er hensigten med denne rationalisering og forenkling af administrationen, at frigive midler til en løbende udvikling af folkebibliotekernes overbygning. Disse udviklingsopgaver samt koordination af netbibliotekerne og licensforhandlinger kan efter udbud varetages af et eller flere biblioteker i fællesskab. Der er ingen begrænsning i hvilke biblioteker, der kan søge om at varetage disse opgaver.

På Biblioteksstyrelsens hjemmeside www.bs.dk kan findes flere informationer.

I Gentofte er vi utroligt glade og stolte over også i fremtiden at være centralbibliotek. Da vi i 2004 skulle varetage overbygningen også for Frederiksberg Amt, var vi meget opmærksomme på, at kommunerne her skulle have mindst samme service, som de havde modtaget tidligere. Og det var lidt af en opgave, da antallet af kommuner blev forøget fra 18 til 38. Det sidste års tid er vi reduceret til at være 26, og fra næste år bliver vi så 28.

Det er 2 meget store kommuner, som bliver en del af fællesskabet og ikke mindst Københavns Kommune med 22 biblioteker og mere end 400

ansatte vil medføre, at vi atter nøje skal drøfte, hvilke tilbud der er behov for.

I første omgang vil vi fra den 25. april og til den 27. juni komme rundt og besøge hvert enkelt biblioteksvæsen i regionen for at høre om ønsker og krav til centralbiblioteket

Fra Gentofte vil vi gerne takke alle for et fantastisk godt samarbejde, som vi ser frem til at fortsætte.

Den aktuelle biblioteksdebat

Folkebibliotekernes formål og indhold har været drøftet intenst i aviserne på det seneste, og godt at vi for en gangs skyld er synlige i medierne. I nogle artikler gik bølgerne højt, og da fronterne var trukket skarpest op, var valget mellem et fritidshjem med Counter Strike eller et bogmuseum. Jeg tror mange ansatte på bibliotekerne i deres stille sind tænkte, at denne voldsomme konfrontation må bero på en misforståelse. Vi har oplevet en kontinuerlig udvikling uden de store spring, og den heftige debat kan næsten kun forstås således, at folkebibliotekernes ændringer nu er synlige både for borgerne og medierne.

I regionen har vi de seneste år arbejdet intenst med at trimme vores materialebestand og formidle bibliotekernes formål om oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet på mange forskellige nye måder. Borgernes tilfredshed med tilbudene og intense benyttelse viser entydigt, at det er den rigtige vej også selvom det rammer enkelte skønlitterære forfattere på pengepungen.

I dette nummer af Bib·forum præsenteres en række af de nye tilbud, som børnebibliotekerne inden for de sidste år har udviklet. Her er mange virkelig inspirerende nye idéer, og alle peger de netop i retningen af en udvikling af bibliotekerne, som indeholder både folkebibliotekernes mission om oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet, og de nye muligheder

Også Læsernes litteratur festival, der blev afholdt i hele regionen den 3.-9. marts, er et godt eksempel på de mange nye tiltag, der understøtter bibliotekernes traditionelle opgaver med udlån af bøger og andre materialer.

Sms'er og bøder

Den allerseneste debat har omhandlet de mails og sms'er, som mange biblioteker sender til deres brugere for at minde om afleveringsdatoen. Når systemet er sat op, kører det stort set af sig selv uden at lægge beslag på bibliotekernes ressourcer. Brugerne er meget tilfredse med tilbudet og afleverer bøgerne til tiden eller fornyr materialerne, hvilket så medfører færre bødeindtægter.

For ikke så mange år siden var argumentet for at opkræve bøder, at det var et incitament til at aflevere materialerne til tiden, og dermed skabe bedre muligheder for at også andre brugere kan benytte dem – altså en hurtigere cirkulation. Dette faglige argument ser ud til at være helt glemt i den aktuelle debat.

Langt de fleste biblioteker har en rammebevilling, hvor manglende indtægter medfører at andre konti skal beskæres, hvilket man forståeligt vægrer sig imod. Problemet er blot, at brugerne virkelig benytter denne service, og derfor er det svært at argumentere for, hvorfor den fravælges.

I bibliotekerne har vi i mange år brystet os af at være på forkant med IT, og vi underviser bl.a. borgerne i at benytte diverse selvbetjeningsløsninger. Selvfølgelig skal vi også tilbyde den bedste service, når det gælder vores egne ydelser.

Børnekulturens Agora

Af Maria Brix, teamkoordinator for Team Børn, Musik og Medie, Tårnby Kommunebiblioteker, mdb.hb.uk@taarnby.dk

Den løbende indretning af børnebiblioteket i Tårnby, har de sidste mange år været højt prioriteret. Derfor har vi også en tradition for at forsøge os med nye opstillinger og indretninger. Vi har med stort held brugt udlånsstatistikken som et effektivt redskab i forbindelse med omrokering. Vi ved nemlig godt, på bedste købmandsmåner, hvor de bedste steder i vores børnebiblioteksrum er, og det skal udnyttes. Gang på gang har vi set effekten af en omrokade. Mindre brugte og måske for lånerne glemte materialer er kommet frem i lyset og har fået deraf stigende udlån. Men de seneste år har det ikke været nok at se på statistikken.

Vi skal, som altid, kunne tilbyde et tidssvarende tilbud, også i børnebiblioteket. Problemet for børnebibliotekerne de sidste 5-10 år har bare været at børnekulturen rykker hurtigt, meget hurtigt. Og det har vi ikke været gearet til at følge op på i tilsvarende tempo.

Ser vi på børneværelserne i dag, er mange udstyret med en pc, tv, musikanlæg, mp3 afspiller og måske også et digitalkamera. Dette er mange børns hverdag. Det skal vi helst som minimum kunne matche hvis vi stadig skal være et interessant tilbud til børnene og deres forældre.

Asger Høeg, direktøren for Experimentariet, har engang udtalt at børnebibliotekerne bør være byens børnekultur-Agora. Altså det torv/sted man går hen for at blive opdateret og pleje sit sociale netværk i 'real life' og på nettet. Men hvis vi som børnebiblioteker skal kunne imødekomme dette, er vi flere der skal nytænke og komme i gang.

Ud af huset

Det er heller ikke længere nok at vi kun tænker på vores eget fysiske rum. Biblioteket, herunder børnebiblioteket, er nødt til at flytte vores 'rum' også udenfor biblioteksmurene og være endnu mere

opsøgende, både på nettet og i lokalsamfundet. Netop for at imødekomme dette har vi i børnebiblioteket etableret flere udadrettede projekter; vi har p.t. to velfungerende børnehavebiblioteker, vi har et stort anlagt bogformidlingsprojekt for alle kommunens 5. klasser kaldet 'bogboksen', hvor vi både er ude i klasserne, men også inviterer børnene indenfor på det fysiske bibliotek. Dette er en start og flere 'ud af huset' projekter er på tegnebrættet.

Flydende afdelingsgrænser

Et bud på et godt og interessant børnebibliotek anno 2008 må være et sted med plads til fordybelse på børnenes præmisser, som p.t. kan betyde fatboys og hotspots til den bærbare. Et rum med

nok Internet pc'er, nogle til leg andre til opgavebrug. Et bemandet it-værksted med mange tekniske muligheder. De nyeste spille konsoller. Lektiehjælp. Afskærmet område til minibio med brug af filmstriben. Musikaflytning. Plads til leg. Spiseplads til både private og institutioner. Plads til arrangementer og fritidssystemer. Mange af disse tilbud er også tilbud unge og voksne med glæde ville benytte. Giver det så stadig mening at oprette samme tilbud til to forskellige målgrupper?

Mange har forsøgt at definere hvor grænsen mellem barndom og ungdom går. Det er svært, og det afspejler sig også på bibliotekerne. Det har vi gjort i Tårnby.

Vi har nemlig set en stor ændring i vores låneres adfærd. Børn som før ikke kunne drømme om

at bevæge sig ned i voksenudlånet, færdes som det mest naturlige dernede, hvis det de har brug for vel at mærke befinder sig der, det være sig faglitteratur, en ledig pc eller kakaoautomaten. Og omvendt har vi også oftere besøgt af voksne uden børn, som ønsker hjælp til eksempelvis pc'en eller faglitteratur i børnebiblioteket. Grænserne er altså blevet mere flydende for vores brugere.

Et bibliotek opdelt efter brugernes behov

Som første forsøg på at imødekomme dette, har vi etableret et fælles medieområde placeret mellem børne og musikudlånet. I dette område er al musik, alle spil og film samlet. Altså et fællesområde for brugere i alle aldre. Og det bliver brugt.

Dette har da også fået os sat i gang med en udviklingsidé hvor vi ønsker at opdele vores bibliotek efter brugernes behov frem for efter deres alder.

Vi er enige om at det er nødvendigt med et afgrænset og målrettet område til småbørnsfamilierne. Her er trods alt nogle helt grundlæggende behov som er svære at forene med voksne. Men fra børnene er 10-12 år er det vores erfaring at det ikke har så stor betydning længere hvor de fysisk befinder sig.

Børn vil stadig gerne komme på biblioteket og benytte vores tilbud, også selvom de har det hele derhjemme på børneværelserne. Men det er ikke alle bibliotekets tilbud der kan lånes med hjem og generere et udlån. Men måske er det heller ikke det vigtigste. Hvis vi kan få børn og voksne til at mødes om en kulturel oplevelse er mediet vel lige gyldigt, for slet ikke at tale om udlånstal?

Ligestilling af materialerne på børnekulturens Agora

Der har været stor debat om bøgernes rolle på bibliotekerne, også på børnebibliotekerne. Nogle biblioteker taler endda om det næsten bogløse bibliotek. Jeg mener ikke vi behøver at tale om enten eller, men om en ligestilling af materialerne. Og før vi når dertil, og der er et stykke vej endnu på mange biblioteker, har det ikke den store relevans at tale om det bogløse bibliotek. Men vi skal indrette os så vi netop ligestiller vores materialer, også i formidlingen. At sætte fokus på enkelte områder kan også have positiv effekt på andre.

Efter at vi i 2006 bl.a. etablerede et godt it/spilområde på hovedbørnebiblioteket steg besøgstallet samt udlånstallet i vores børneudlån. Her kan børn spille på pc, gå på Internettet, spille på wii og PS2 på storskærme. Det har været en stor succes, som vi håber at vi løbende kan udbygge med flere tidssvarende tilbud.

Vi vil nemlig gerne være børnekulturens Agora.

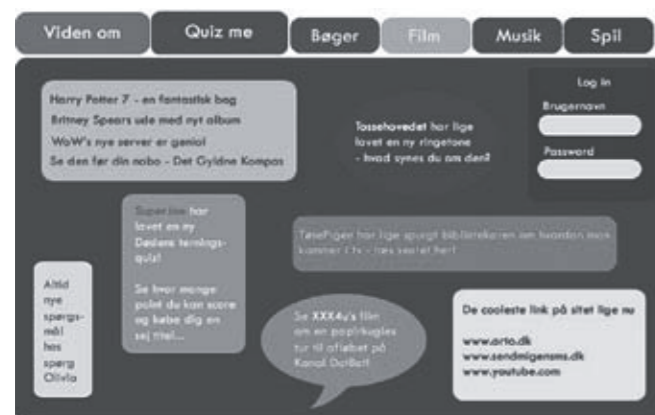
Det ny Børnebibliotek – på nettet

Af Mette Fairgrieve, bibliotekar og cand.it, HvidovreBibliotekerne, fai@hvidovre.dk

Det danske børnebibliotek på nettet er kommet på programmet mange steder og er i øjeblikket ved at gennemgå en større forandring. Lige nu ligger det meste på tegnebordet, men hvad er det, der er vigtigt for et vellykket site og hvordan kunne et nyt børnesite se ud? Jeg har lagt hovedet i blød og har ladet mig inspirere af nogle af de ideer, der pipler frem rundt omkring, for at komme med et bud på den perfekte landsdækkende hjemmeside for børn – leveret af de danske børnebiblioteker. Af pladsmæssige årsager har jeg valgt at koncentrere mig om et site for de 9-13 årige.

Det grafiske udtryk

Målgruppen forventes at kunne læse og skrive og derfor også at kunne deltage aktivt på nettet. Det er centralt at indgangsportalen til sitet giver et indtryk af en samlet tjeneste med et ensartet grafisk udtryk. Forsiden skal vise hvor på sitet der sker noget lige nu, så man kan se, man er landet

et aktivt sted. Der må også meget gerne være mange informationer, så man kan bruge lang tid på at kigge på forsiden, og finde ting man ikke lige vidste man ledte efter. Det er vigtigt at der på sitet skelnes mellem underholdning og faglighed, så børnene hurtigt kan finde frem til det de mang-

ler. Både hvis det er noget sjov at tage sig til, eller hvis det er hjælp til en skoleopgave.

Det faglige indhold

Den faglige del af sitet skulle indeholde f.eks. Skriv Opgave, Kluge Åge og Spørg Olivia. Der

måtte også meget gerne være en spørgetjeneste tilknyttet, hvor børnene kan se, at det er en faglig voksen de spørger. Måske kunne det være som en ændring af Spørg Olivia, hvor de mere faglige spørgsmål besvares af en bibliotekar, og de mere personlige spørgsmål besvares af Olivia. Til nogle spørgsmål vil børnene helt sikkert være mere trygge ved at spørge 14-årige Olivia og til andre spørgsmål vil de gerne have en ekspert til at svare. Der skulle også være et link til f.eks. Google, hvor der var en grundig søgevejledning og gode råd, så børnene selv kunne søge.

Quizzer

Quizzer og konkurrencer skulle samles et sted, så de ikke lå på de forskellige tilknyttede tjenester, som f.eks. Spørg Olivia og Funky Frida. Der skulle også være mulighed for at børnene selv kunne lave quizzer eller trivia-spørgsmål om emner der interesserer dem, som andre brugere kunne få

glæde af – på samme måde som det fungerer på f.eks. [facebook.com](https://www.facebook.com).

Personlig profil

Profilen i diverse online verdner er i dag lige så vigtig for unge, som smarte støvler og den rigtige taske, og det betyder meget at få lov til at præsentere sig selv, de steder man bevæger sig rundt online. Det skulle derfor være muligt for børnene at oprette deres egen profil med en profilside, som de selv kunne designe (farver, links, profilbillede, venner, tjenester, anmeldelser osv). Brugeren skulle have mulighed for at skrive sine yndlingsbøger, -film, -cd'er, -spil ind, så man kunne se hvem der også læste, spillede, lyttede til de samme ting som en selv og evt foreslå venskaber på den baggrund. Vennerne på sitet kunne stå på ens profilside, der kunne vise om vennerne var online og om de havde lagt noget op på sitet fornyligt.

Brugerinvolvering

Det skulle være muligt på sitet at gå ind under kategorierne bøger, film, musik eller spil, der dækker vores kerneområder. Hver af disse kategorier skulle indeholde et sted, hvor børnene kunne skrive anmeldelser, give stjerner alt efter hvor god

f.eks. bogen var og kommentere andres anmeldelser. Men der skulle også være et sted, hvor bibliotekarer kunne annoncere, blogge om gode links, events (som f.eks. Orla prisen), ideer eller andet

vi mener kunne interessere børnene. Der skulle være et link, så børnene hurtigt kunne skrive et spørgsmål til enten Olivia eller en bibliotekar og der skulle være et chat- og debatforum under hver kategori, så børnene kunne diskutere med hinanden. Under hver kategori skulle der være links til samhørende tjenester som f.eks. Funky Frida under musik, Anmelderklub.dk under bøger, små spil under spil, og den nyeste tjeneste på stammen Dotbots svar på YouTube, Kanal DotBot, under film. På den måde ville vi fange børnene via deres interesser og vise hvilke tilbud vi har, der kan give dem noget i forhold til deres interesser. Ved at have en aktiv forside, vil børnene hurtigt kunne se, hvor der sker noget og forhåbentlig blive inspireret til nye ting.

En måde at gøre sitet mere tiltrækkende på, ville være ved at oprette et point-system, hvor man fik point for forskellige ting, man kunne lave på sitet. Det kunne være, hvis man oprettede en quiz, spillede et spil, skrev en anmeldelse, deltog i en konkurrence eller noget tilsvarende. For pointene skulle man så kunne købe ekstra ting til sin profil, en sej titel, noget nyt grafik, flere farver til sin profil-baggrund eller ligende.

Kerneverdierne

Det vigtigste på en ny børnehjemmeside er efter min mening hele tiden at holde os for øje, hvad vores kerneværdier er og hvad det er vi er gode til, nemlig vidensdeling og at formidle viden og kendskab til bøger og andre medier. Vi er ved at nå et stadie, hvor vi dækker denne kerneværdi ret godt, og det er derfor afgørende at vi vedligeholder og opdaterer denne grundstamme. Hellere have et solidt og fungerende site, der ikke dækker så bredt end et bredt site, der halter. Der hvor vi kan vise, at der stadig er fornyelse, er ved at udvikle nye små spil, quizzer og andre aktiviteter, som børnene kommer igen og igen efter. På den måde kommer børnene til at kende sitet både som underholdning, men også som et sted hvor de selv kan udfolde sig og hente hjælp, når de får brug for det.

Flyvende formidling

Af Rikke Lene Larsen, Gentofte Centralbibliotek - Tovholder for netværksprojektet De flyvende kufferter, rll@gentofte.dk

”Jeg synes at det er det mest geniale projekt jeg længe har hørt om – er glade for at være med.” – sådan skriver en familie i Hillerød til Hillerød Bibliotek. Det drejer sig om projektet De flyvende kufferter.

De flyvende kufferter er en abonnementsordning for travle børnefamilier. Familier, der deltager i ordningen, får leveret en kuffert én gang om måneden med biblioteksmaterialer pakket efter deres særlige ønsker.

I 2007 har 7 biblioteker afprøvet hver deres lokale version af projektet. De 7 biblioteker er: Brøndby Bibliotekerne, Dragør Bibliotekerne, Frederiksberg Kommunes Biblioteker, Gentofte Bibliotekerne, Hillerød Bibliotekerne, Bibliotekerne i Høje-Taastrup Kommune og Københavns Biblioteker.

På Gentofte Centralbiblioteks hjemmeside kan man læse en evalueringsrapport, der er på én gang en evaluering af de enkelte lokale tilbud og en fælles regional evaluering af netværksprojektet *De flyvende kufferter*.

Dialog med brugerne

Dialogen med de deltagende familier tager udgangspunkt i forskellige citater fra spørgeskemaundersøgelser, mails mellem familierne og bibliotekerne og den blog – www.deflyvendekufferter.blogspot.com – som familierne har mulighed for at skrive på.

”Hele familien har været enormt begejstret for de flyvende kufferter, vi har modtaget. Vi var i begyndelsen lidt spændt på, om det kun var nyhedens interesse, der vakte begejstring hos børnene, men det er der absolut ikke tale om – spændingen er lige stor hver gang en ny kuffert ankommer.”

Stort set alle de familier, som de 7 biblioteker har leveret en kuffert til, har været meget tilfredse

med tilbudet. Familierne føler sig rigtig godt behandlet og har oven i købet gjort reklame for De flyvende kufferter og på den måde også for biblioteket:

”Jeg har gjort reklame for konceptet i vores omgangskreds, og alle er meget misundelige. Så jeg håber, projektet bliver permanent og også gerne udbredt til flere biblioteker.”

Aktiv og personlig formidling – også af det ”smalle”

I kufferterne ligger der mange forskellige biblioteksmaterialer. Nogle biblioteker har valgt at lave et ”mini-udvalg” af det, man kan få på det fysiske bibliotek. Film, spil, lydbøger, musik og især reklamer for bibliotekets arrangementer er et vigtigt supplement til de bøger, der dog fylder (og vejer!) mest i De flyvende kufferter.

Udvalget er pakket ud fra profiler / bestillingslister, som hver familie har udfyldt. Det har givet bibliotekarerne en forestilling om, hvilke interesser børnene og i nogle tilfælde også familiens voksne har. Mange familier har givet udtryk for, at udvalget har været spændende og overraskende i forhold til, hvad de selv ville have valgt.

”Det har været dejligt at opleve både helt nye udgivelser og titler af ældre dato. Vi har haft mange ting i hænderne, som vi aldrig ville have valgt selv. I øvrigt noget utroligt lækkert legetøj, vi er blevet præsenteret for.”

I lyset af den aktuelle debat om biblioteker og bøger, så er dette citat interessant. Bibliotekerne kan altså godt låne bøger ud, som ellers ikke bliver valgt sådan helt ”frivilligt”. Hvis vi formidler på den måde, at vi siger ”se denne bog – den skulle du ta’ at læse!”, så bliver det rent faktisk modtaget positivt! Når vi kender vores lånere og

Illustration: Cato Thau Jensen

ud fra deres interesser udfordrer dem med spændende litteratur, så bliver litteraturen læst. Det er da motiverende for den personlige formidling...

Læselysten er der

”Har fået udvidet horisonten - både børn og voksne. 100% tilfredse!”

”Ja, vi vil meget gerne fortsætte. Vi har svært ved at nå at komme på biblioteket. Derfor er det fantastisk indimellem at kunne hente en kuffert fuld af bøger, for derefter blot at aflevere den x uger senere. Dertil kommer, at vi har fået udvidet vores horisont, fordi vi har læst bøger, som jeg nok ville have bladret forbi i bog-bunken på biblioteket (hvis jeg fik bevæget mig derned).”

Læselysten fejler altså ikke noget, især ikke, hvis biblioteket formidler litteraturen i forhold til læsevaner. Når bibliotekarerne kender deres læsere, så er det også muligt at udfordre og overraske med nye ideer til læsning og brug af biblioteket i øvrigt.

”Vi er simpelthen så begejstrede for ordningen, der i øvrigt også har betydet at hele familien nu prioriterer læsning fremfor at se fjernsyn – det er en ren fornøjelse.”

Et alternativt bibliotekstilbud

De flyvende kufferter er ikke det samme bibliotekstilbud som et besøg på det fysiske bibliotek. Men det ene udelukker ikke det andet. Flere kuffert-familier bruger i forvejen det fysiske bibliotek, andre gør ikke. Det sidste citat beskriver, at lysten til at læse bøger, som De flyvende kufferter har oparbejdet, kan betyde, at en familie måske bliver nye trofaste biblioteksbrugere?

”Det har været en utrolig positiv oplevelse at være med i projektet. Vi har været meget glade for de forskellige bøger og vores datter har haft meget stor glæde af dem, hun har elsket at lege med kufferten og selv vælge blandt alle bøgerne. Vi har fået læst utrolig meget, meget mere end vi sikkert ellers ville. Fremover må vi ugentligt på biblioteket. Tak for det.”

De flyvende kufferter er en vellykket måde at ”komme ud af huset” på og markedsføre biblioteket blandt de moderne travle børnefamilier.

Flere oplysninger om De flyvende kufferter kan ses på hjemmesiden www.deflyvendekufferter.dk

Børnebibliotekaren som historiefortæller

Af afdelingsleder Jens Vincents, Høje-Taastrup Kommunes Biblioteker, jensvi@htk.dk

Et samarbejdsprojekt mellem Høje-Taastrup Kommunes Biblioteker, en lokal skole og historiefortæller Mariane Josefsen har udviklet nye kompetencer hos alle de involverede.

Det er formodentlig en erfaring mange har gjort, at kompetenceudvikling i tæt sammenhæng med en praksis er den form, der giver de bedste resultater. At skulle omsætte en viden erhvervet på en enkelt kursusdag til en konkret aktivitet på sin egen arbejdsplads kan ofte være en vanskelig proces. Man kan stå en smule isoleret over for en gruppe kolleger, der skal overbevises om en idéns bæredygtighed, og der er en risiko for, at initiativerne ikke sættes i gang.

En ny bibliotekarrolle

Bibliotekarrollen er under forvandling i disse år. Bibliotekaren skal bl.a. i højere grad sætte sig selv i spil, og det var netop, hvad en række børnebibliotekarer fra Høje-Taastrup Kommunes Biblioteker gjorde, da de gennem et halvt år gennemførte en række workshops i mundtlig fortælling ledet af historiefortæller Mariane Josefsen. Børnebibliotekarerne optrådte for hinanden og for et indbudt publikum og udviklede fortællekompetencer ved at give hinanden kritik på præstationerne. Mariane Josefsens egen optræden havde givet børnebibliotekarerne inspiration til selv at forsøge sig som fortællere, og en væsentlig gevinst ved den valgte kursusform var, at der også var brugere, i dette tilfælde et stort antal børn, der samtidig fik nogle oplevelser ud bibliotekarernes anstrengelser. Det var vigtigt, at der hurtigt skulle etableres kontakt til børnene; at blive historiefortæller er en proces, som vel aldrig afsluttes, men uden kontakt til et publikum og de erfaringer dette giver, kan kompetencerne ikke udvikles.

Fortællekompetencerne skal udbygges. Da de grundlæggende fortællekompetencer var etableret var det vigtigt forholdsvis hurtigt at komme videre. Kompetencerne skal vedligeholdes, hvis de skal kunne anvendes i fremtiden. Med bl.a. dette formål blev projektet *Den eventyrlige vej* til læsning etableret. Da Taastrup Bibliotek gerne vil have en tættere kontakt til børnene i bebyggelsen Taastrupgård var det oplagt at inddrage området skole i et samarbejdsprojekt. Projektet satte med udgangspunkt i genren eventyr fokus på den mundtlige fortælling. Skolens 3.-5. klasser blev udvalgt som målgruppen for aktiviteterne. Gennem et antal workshops ledet af Mariane Josefsen og en række undervisningslektioner med klasselærerne skulle børnene blive så dygtige, at de kunne optræde med en kort fortælling for et publikum. Børnebibliotekarerne inviterede klasserne på biblioteket, hvor de fortalte eventyr for børnene. Samtidig kunne børnene låne bøger med eventyr og dermed blive motiverede til at give sig i kast med selv at fortælle.

Hvad opnåede vi?

Det var en fornøjelse at opleve børnene optræde. Da de stort set alle er tosprogede var det en udfordring for mange at tilegne sig nye ord og formå at beherske sproget så godt, at der kom en sammenhængende historie ud af det. Der er grund til at tro, at børnenes sproglige kompetencer er blevet udviklet i forløbet.

Lærerne har opnået erfaringer med mundtlig fortælling i undervisningen og er blevet inspireret til at fortsætte processen. Børnebibliotekarerne er blevet endnu bedre fortællere, hvilket selvfølgelig kan inspirere yderligere til at gøre fortælling til en del af det bibliotekariske arbejde. At biblioteket etablerede en tættere kontakt til børn i lokalområdet var samtidig en væsentlig sidegevinst. Fortæl-

Historiefortæller Mariane Josefsen lærte børnene at fortælle eventyr, men gav også mange prøver på sine egne færdigheder som fortæller. Se også www.historiedamen.dk

leren Mariane Josefsen har i samspillet mellem børn, lærere og bibliotekarer udviklet pædagogiske kompetencer, så hun er bedre rustet til at indgå i nye projektforsøg.

Projektet som kompetenceudvikling

Børnebiblioteket afprøver i disse år nye veje i formidlingen, og historiefortælling kan være en måde at give børnene oplevelser med litteratur. Mundtlig fortælling behøver selvfølgelig ikke foregå på biblioteket, så børnebibliotekarerne er klar til at komme ud i skoler og institutioner, både for at fortælle, men også for at gøre opmærksom på bibliotekets mange andre tilbud.

Det vil være et mål, at alle børnebibliotekarerne har et mindre "lager" af historier, som kan fortæl-

les, hvis lejlighed byder sig. Det kan f.eks. være når en gruppe børnehaverbørn besøger biblioteket eller når børnefamilierne fylder rummet lørdag formiddag. Fortællingen kan foruden at give børnene en oplevelse også gøre biblioteksbesøget til noget særligt, som familien vil huske.

Velkommen i BibZonen på Allerød Bibliotek

Af bibliotekar Mads Bluhm, Allerød Bibliotekerne, mblu@alleroed.dk

Hvordan får vi fat i de unge? Sådan lyder spørgsmålet på mange af landets biblioteker. I Allerød har vi forsøgt os med at oprette en Ungdoms V.I.P.-klub kaldet BibZonen. BibZonen er en eksklusiv klub, der kun har plads til 10-15 faste medlemmer. Målgruppen er de 13 til 16-årige med hang til bøger, film, spil, tegneserier og opdagelseslyst. Det er gratis for de unge at være med i BibZonen, ligesom alle aktiviteter i klubben er gratis for medlemmerne. BibZonen samles en gang hver 14. dag omkring 3 forskellige typer aktiviteter.

BibZonen har en fast bibliotekar tilknyttet, som står for planlægning og afholdelse af de forskellige biblioteker. Undertegnede er denne bibliotekar.

Klubmøder

Den mest traditionelle mødeform er klubmøderne. Under afslappede og hyggelige forhold formidler jeg de nyeste materialer på biblioteket til de unge. Der er tale om både bøger, spil, tegneserier, film og musik. Klubbens medlemmer har eksklusiv mulighed for at låne materialerne med hjem før bibliotekets andre brugere. Her finder man livlige diskussioner om alt fra musikfestivaler til den nyeste graphic novel.

Oplevelseskongresser

En anden aktivitet er Oplevelseskongresser. Det er arrangementer med spændende, kulturelle personer, som beskæftiger sig med kunst, litteratur, musik osv., og som er relevante for de unge. Vi har haft arrangementer med rapperen Clemens, forfatteren Kenneth Bøgh Andersen og kult-studieværten Jakob Stegelmann. Oplevelseskongresserne bruges til at gøre opmærksom på BibZonen i lokalområdet samt til at rekruttere nye medlemmer, hvis der er behov. Disse arrangementer er åbne for alle, men kun gratis for BibZonens medlemmer.

Oplevelsesdage

BibZonen drager med jævne mellemrum ud af huset og besøger kunstnere, institutioner eller virksomheder. På denne måde bliver biblioteket en direkte portal til en større kulturel verden. I løbet af de to sæsoner, BibZonen har kørt, har vi besøgt så forskellige folk som Nikolaj Arcel, Martin De Thurah, WulffMorgenthaler, tegnestuen Gimle, pladeselskabet Tabu Recordz, filmfestivalen Buster og spilfirmaet IO Interactive, der bl.a. står bag spilsuccesen Hitman. Det har været nogle givende besøg, hvor medlemmerne har fået mulighed for at komme helt tæt på kunstnerne i deres eget miljø.

Kommunikation

Det er klart, at tingene ikke altid går efter planerne, når man har med en så blandet gruppe unge at gøre. Vi har bestræbt os på at afholde en aktivitet hver 14. dag. I praksis lader det sig dog ikke gøre, da de unge har mange ting om ørene og både skal passe skole eller gymnasium og dyrke diverse andre fritidsaktiviteter. Derfor har vi lavet mødestrukturen så løs som mulig. Mødedagen fastlægges fra gang til gang, og aftalerne laves over mail eller sms. På denne måde kan vi lægge aktiviteterne og møderne på det tidspunkt, hvor flest mulige kan deltage. Det giver selvfølgelig noget ekstra koordineringsarbejde, men det betyder til gengæld, at hele BibZonen faktisk møder frem, når der er aktiviteter.

Jeg modtager også sms'er fra BibZonens medlemmer om aktiviteter, de godt kunne tænke sig. De har mulighed for at sende mig sms'er i samme øjeblik, de bliver inspirerede, og behøver ikke vente til næste møde, hvor de sikkert allerede har glemt det igen.

Overraskelser

BibZonen var egentlig i sit udgangspunkt møntet på drenge omkring de 13 til 15 år. Men klubben endte med primært at bestå af piger, som alle var omkring 16 år gamle. Hen ad vejen er der sket et par udskiftninger, men sammensætningen er forblevet 2/3 piger og 1/3 drenge. Drengene er i øvrigt med en enkelt undtagelse 13 år gamle. Det har som sådan ikke betydet noget for selve planlægningen, da medlemmerne har været vilde med aktiviteterne i klubben. Men sammensætningen overraskende os nu. På trods af alders- og kønsforskellen har gruppen dog fungeret perfekt.

Succes

BibZonen har været en succes på flere planer. For det første har det givet biblioteket en direkte kontakt til en gruppe unge. De er måske ikke repræsentative for alle unge men er dog forskellige nok til, at vi berører mange unges ønsker og behov gennem dem.

Projektet har desuden styrket mig som formidler. Jeg har under mere afslappede forhold end en udlånsvagt fået mulighed for at pejle mig ind på, hvad der interesserer de unge, og hvordan man bedst formidler til dem. De formidler også til mig og til hinanden, hvilket flere gange har ført til indkøb af f.eks. nye manga-serier, engelsk fantasy-litteratur og tegneserier.

Samtidig er BibZonens medlemmer blevet en slags ambassadører for biblioteket. De fortæller deres venner om vores arrangementer og aktiviteter, og de deler flyers ud og hænger plakater op, hvor de kan. Vi vil arbejde på at styrke de unges rolle som ambassadører for biblioteket i BibZonens tredje sæson.

BibZonen udvikler sig

Klubben har kørt to år, og der er sket en betydelig udvikling. I første sæson var det meget bibliotekets projekt. Det var os, der planlagde, hvad der skulle ske, og tilrettelagde det. Her i anden sæson har vi arbejdet frem imod, at det mere skulle være de unges projekt. Det har været en stor udfordring, hvor jeg i høj grad har skullet fungere som katalysator for brainstormingsprocessen. Teknologiske hjælpemidler som messenger og mobiltelefonen har været uvurderlige redskaber for kommunikationen mellem klubbens medlemmer og biblioteket, da de gode ideer ikke altid kommer frem på selve møderne. De unge er således kommet med forslag til, hvilke kunstnere og personer de gerne ville besøge eller have besøg af eller besøge selv. Det har virkelig været givtigt både for biblioteket og for de unge. Det har indtil videre udmøntet sig i, at vi har besøgt musikvideoinstruktøren Martin De Thurah, som undertegnede ikke kendte før, men som faktisk er et stort navn på den internationale scene.

Medlemmerne har også oprettet og vedligeholder BibZonens egen Myspace-side, hvor vi har fået en lang række venner, som følger med i BibZonens aktiviteter. Vi har også brugt Myspace til at komme i kontakt med kunstnere, som vi gerne ville besøge, hvilket har virket på fremragende vis. Alt i alt har samarbejdsformen i BibZonen styrket vores kontakt til en gruppe, som det både er svært at nå og fastholde.

Netværk og samarbejde der virker

– et øjebliksbillede fra Nivå Bibliotek

Af afdelingsleder Hanne Ellingsen, Fredensborg Bibliotekerne, he@fredensborg.dk

Nivå Bibliotek – en mandag eftermiddag: Der er en livlig aktivitet og biblioteket summer af liv. De 2 vagthavende bibliotekarer har travlt: Det strømmer ind med mere eller mindre begejstrede skoleelever/gymnasieelever og studerende i øvrigt, som skal bruge materiale til deres opgaver.

I voksenbibliotekets internetafdeling er der tæt pakket omkring de 5 maskiner. Her sidder ældre og unge af alle nationaliteter. I børnebiblioteket har en gruppe på 11 – 12 drenge i alderen 10-12 år samlet sig omkring de 2 pc'ere, både på stole, på bordene og på gulvet – og snakken går. Vi kender stort set dem alle, de allerfleste med anden etnisk baggrund end dansk. Mange af dem kommer her hver dag og bliver her ofte længe.

I forældrehjørnets blå sofa sidder 4 unge, der livligt diskuterer retfærdigheden i, at den ene af dem skal i retten dagen efter. Ved det lille runde bord i midten sidder et par forældre med deres småbørn og læser højt. Børnebibliotekaren tager en kimende telefon og forsøger at få ørenlyd ved at tysse på de mange drenge, som svarer tilbage med mindre pæne udtryk. Det er svært at høre, hvad fru Hansen spørger om i telefonen, når der grines, råbes og 2 af drengene lægger an til en større slåskamp. Efter telefonsamtalen udvikler slåskampen sig og efter forgæves at have forsøgt at skille de kæmpende parter, ser børnebibliotekaren heldigvis Halit og Christopher komme (mere om dem siden hen)...

Jeg vil gerne have et bibliotek for alle, et offentligt rum der giver muligheden for at rumme alle borgere. Jeg vil gerne have et levende bibliotek, der afspejler borgernes mangfoldighed, som jeg opfatter som en klar styrke. Den store opgave ligger i at få vores borgeres meget forskellige ønsker og behov til at spille sammen.

Politisk handlingsplan

Det overordnede udgangspunkt var, at forvaltningen i foråret 2007 fik til opgave at udarbejde en politik og en handlingsplan for utilpassede børn og unge i Fredensborg Kommune. I denne politik er de 4 overordnede målsætninger for indsatsen over for de utilpassede børn og unge grundlaget for vores målrettede netværkssamarbejde: 1. Utryghedsskabende kriminalitet skal nedsættes blandt børn og unge i kommunen, og borgerne skal føle sig trygge. 2. At der sker en hurtig, effektiv og konsekvent indgriben over for uhensigtsmæssig adfærd blandt børn og unge. 3. At tilgangen af nye utilpassede børn og unge

reduceres gennem en opsøgende, målrettet og koordineret indsats over for børn og unge og deres forældre. 4. At børn og unge i risikogruppen sikres en meningsfuld hverdag med uddannelses-, beskæftigelses- og fritidstilbud, der svarer til deres behov og forudsætninger.

Hvordan vi greb det an

Desuden blev det for alvor klart for os, efter vores APV runde, at indsatsen omkring de udadrettede børn og unge skulle gribes mere struktureret an og bestå af flere forskellige tiltag, som ramte både personalets kompetenceudvikling, men også tog hånd om de unges situation. Vi ønskede at få et

socialt gruppearbejde op at stå omkring disse børn og unge.

Vi stillede os 2 spørgsmål: Hvem skal være en del af vore netværk fremover og hvordan organiserer vi dette? Og hvilke initiativer kan/vil vi starte op omkring de unge og i forhold til vores personale? Vi ønskede at iværksætte en handleplan, som indebar en fremtidig fælles indsats og strategi.

Vi ville gerne skabe inspirerende rum og ikke "kun skældud rum". Dette kunne og kan vi ikke alene, vi skal bruge andre faggrupper med andre kompetencer end os, og arbejde sammen med vores alliancepartnere for at løse disse opgaver/udfordringer. Det handler om at motivere i netværk i en brugbar dialog, og et godt udgangspunkt for samarbejde i netværk udspringer af en fælles vision om at styrke lokalområdet. Det er nødvendigt at tænke i helhedsløsninger, og mål og metoder skal diskuteres og evalueres. Desuden er det vigtigt at forankre de projekter der virker.

Vi har altid samarbejdet med politi, SSP og andre kommunale samarbejdspartnere, men ikke særlig målrettet eller struktureret.

Vi har nu lavet handleplaner for vores fælles indsatser med opfølgning, koordinering og vurdering af indsatsen og opgaverne. Vi har sørget for opbakning på alle niveauer, både fra vore kommunale ledere, forvaltningschefer og politikere, hvilket er et MUST.

Samarbejdspartnere

Da der allerede eksisterede et mødeforum, der bestod af centerforeningens formand, Karlebogruppen (politi med lokalkendskab), SSP og Ungecenteret, fik biblioteket også en plads her. Vi mødes hver 14. dag og udveksler informationer, episoder og kommer med forslag til, hvordan der kan laves en forebyggende indsats i forhold til de utilpassede børn og unge.

Desuden indledte vi en særlig kriminal- og socialpædagogisk indsats i samarbejde med Karle-

boggruppen, Ungeteamet, Centerforeningen, Ungdomsklubberne, Ungdomsskolen og Fredensborg Bibliotekerne.

Indsatsen er specielt rettet mod en bestemt gruppe udsatte større børn og unge (primært drenge mellem 12 og 16 år, hovedsagligt med anden etnisk baggrund end dansk). Opgaven er en afdækning af unge (større børn og unge) på Nivå Bibliotek/Centermiljøet, herunder en registrering af dem, og iværksættelse af konkrete holdnings- og normbearbejdende aktiviteter i en begrænset periode. På sigt at motivere de unge til at anvende de øvrige fritidsaktiviteter i kommunen herunder ungdomsklubberne og ungdomsskolen. En SSP medarbejder og en medarbejder fra en af klubberne (Halit og Christopher) har i en periode fået faste mødetider og dage på biblioteket, altså "ud af klubberne – ind på biblioteket". D.v.s. at ungdomsklubben har flyttet en del af deres aktiviteter til biblioteket.

De dage hvor de ikke er på biblioteket, har vi mulighed for at ringe til dem eller til Karlebo-gruppen, og hvis det vurderes, at der er en ung eller et

barn, der er på vej ud i noget mindre godt, laver man et hjembesøg. Det kan være en SSP medarbejder, det kan også være politiet.

Vi fører en logbog, hvor vi beskriver de konflikter, der opstår, og disse beskrivelser sendes jævnligt til SSP, som derved får en fornemmelse af, hvilke drenge, de skal holde ekstra øje med.

Kompetenceudvikling

Så har vi forsøgt at klæde personalet lidt bedre på. Vi har haft 2 kursusdage med vicepolitikommisær Kurt Mark om konflikthåndtering, det første var en teoretisk indgang til emnet, det andet bestod af cases, d.v.s. praktiske øvelser (han kan anbefales). Som supplerende til disse kurser havde vi efterfølgende besøg af en kropsterapeut som bl.a. via simple øvelser kunne vise os, hvordan vi kunne arbejde med vores krop for at få det væsentligt bedre og dermed have overskud til at tackle tilspidsede situationer mere hensigtsmæssigt.

Biblioteksklubben

Et andet meget vigtigt netværk er kommunens fritidskonsulent og beboerrådgiveren i Egedalsvænge

i Kokkedal som vi har lavet et samarbejdsprojekt med. Projektet har vi kaldt biblioteksklubben. Klubben består af børn mellem 6-12 år, som bor i Egedalsvænge. Bebyggelsen ligger i Kokkedal, et område, der ikke har deres eget bibliotek. Da beboerrådgiveren har et stort netværk og kender mange i denne bebyggelse, har hun fundet frivillige voksne, som vil deltage i biblioteksklubben.

Biblioteksklubben tager hver mandag på tur til Nivå Bibliotek. Hver halve år evalueres projektet og der laves en ny plan over emner, børnene beskæftiger sig med når de kommer på besøg. Det kan være alt fra emnet trylleri, ramadanens afslutning, påskeklip, computerturning og besøg forskellige steder. Foreløbig har vi besøgt Louisiana og Nivågaards Malerisamling med stor succes. Det

har været vigtigt med en god og stabil kontakt til biblioteket, og det har været meget vigtigt at den person, der følger børnene har god kontakt til familien og børnenes forældre.

Skriveværksted

Nå ja! D. 19. februar får vi lidt mere liv i udlånet. Da starter et nyt samarbejde som også er finansieret af Ungdomsskolen og klubberne. Der er ansat en forfatter der skal lave et kreativt skriveværksted for alle unge fra 7.-9. klasse. Aktiviteten skal foregå på Nivå Bibliotek. Desuden vil hun i ferierne indgå som "ekstra personale" på biblioteket.

Netværk og fællesprojekter er en stor hjælp

Vi oplever at det er en stor styrke at arbejde i netværk, når vi arbejder med vores børn og unge. Vi arbejder meget ofte med de samme personer, og konflikter, tilspidsede situationer kan oftest bremses eller undgås, når vi bruger hinanden. Men det er også meget vigtigt på et tidligt tidspunkt at stemme vores forventninger af med hinanden.

F.eks. er vi et bibliotek med visse "klubelementer", eller er vi "Klubben" udenfor klubben? Hvorfor er samtale larm/støj? Det er en god øvelse af arbejde sammen med andre faggrupper som arbejder på en anden måde, end vi gør. Bibliotekarere er jo kendt som at være meget strukturerede i deres måde at tænke og arbejde på. Det er også fint nok, men af og til kan det mere impulsive og ustrukturerede godt komme til sin ret. Så derfor giver dette samarbejde også alle involverede en god indsigt i hinandens måder at agere på.

Disse netværk og fællesprojekter betyder ikke at vores "udfordringer" forsvinder, men de bliver meget nemmere at håndtere, og vi har altid nogle at henvende os til for sammen at få løst opgaverne.

Den pressede biblioteksmedarbejder

På bibliotekerne har vi jo hverken syge eller døende lånere liggende på gangene eller et arbejde, der har afgørende betydning for andre menneskers liv og død.

Alligevel oplever vi i redaktionsudvalget, at mange medarbejdere giver udtryk for, at de hjemme i bibliotekerne oplever en mere og mere presset arbejdsdag – ofte med henvisning til store krav om effektivitet og produktivitet, som der er på alle niveauer. Vi besluttede så at lave en lille enquete med os selv – hvordan oplever vi vores eget jobliv netop nu?

Ole Olav Jensen, Gentofte Bibliotekerne

Hvad er problemet?

Jeg kender godt selv dette pres på egen krop, som er placeret et eller andet sted mellem arbejdsglæden og så belastningen i mit job – Jamen, kunne man spørge, kan konsulenten da ikke selv finde et eller andet værktøj, der kan hjælpe? Joe, men få det anvendt på mig selv – det har jeg åbenbart ikke været god til! Og måske har jeg heller ikke givet mig selv lejlighed til at reflektere over tilstanden.

Er det noget du selv har indflydelse på?

Nogen vil afvise at kunne gøre noget selv og mene, at det udelukkende er lederen/ledelsen, der har betydning for et godt arbejdsmiljø. Men jeg er ikke i tvivl om, at jeg selv har stor indflydelse på min dagligdag. Det kræver imidlertid afdækning af og bevidsthed om, hvad dette ”pres” består af, der er helt sikker tale om en meget kompleks størrelse – og så kræver det mod.

Hvad vil du gerne ændre?

Jeg vil blive bedre til at prioritere og det kræver altså mod! For man er ikke bare oppe imod organisationens og ledelsens krav, hvilket kan være udfordrende nok, men sandelig også i høj grad egne ambitioner – og forfængelighed. Jeg tror desuden også, det kunne hjælpe, hvis jeg huskede

at opfatte alt det arbejde, jeg udfører, som ”rigtigt arbejde” – så ikke bare de spændende, synlige og udviklingsrettede aktiviteter får lov til at fylde hele arbejdstiden, med det resultat, at det daglige nødvendige rugbrøds- eller driftarbejde opleves som en belastende, uønsket byrde. Altså at forhindre, begejstringen fører til belastning og pres.

Har ændringen betydning for andre end dig selv?

Det har den i højeste grad! Den kan ikke gennemføres uden dialog og aftale med kollegaer og ledelse. Til gengæld kunne de måske få en bedre og mere velfungerende kollega eller medarbejder, hvis jeg kan gennemføre ændringen.

Hvordan ser din arbejdsdag ud om ½ år?

Om ½ år er jeg gået på pension. Jamen, så er problemet vel løst for mit vedkommende? Nej, det er da langt fra sikkert. Nissen har jo tilbøjelighed til at flytte med, så der skal stadig udvises mod og vilje til at prioritere. Det er så udelukkende mig selv, der er arbejdsgiver, hvilket måske ikke gør det lettere! Håbet er stadig at kunne prioritere i forhold til egne præferencer og ambitioner og den nødvendige ”drift” til gavn for ”arbejdsmiljøet” – også derhjemme. Bedre sent end aldrig!

Rebekka Kinimond Carlson, HvidovreBibliotekerne

Hvad er problemet?

For mig at se er det svære ofte at prioritere, så ens tid bliver brugt på den mest fornuftige måde. Der er både rigtig mange ting, man gerne vil tage sig af og rigtig mange ting, som man skal og bør tage sig af. At finde balancen mellem dem er ikke så svært i teorien, men når hverdagen kører af sted, så kan man let miste noget af sit overblik. Det kan også være svært at uddelegere, hvis man enten har rigtig godt styr på en opgave – eller bare synes, at den er spændende.

Er det noget du selv har indflydelse på?

Mit job som afdelingsleder af det digitale bibliotek i Hvidovre giver mig mulighed for selv at planlægge en del af mine arbejdsopgaver, og det betyder meget i forhold til at bruge tiden godt. Jeg forsøger også at have et realistisk forhold til, hvad jeg kan overkomme, både med hensyn til tid og energi. Man kan ikke planlægge sig ud af alt, men god planlægning hjælper, når der kommer uventede ting ind fra højre.

Jeg kan godt lide David Allen's time management system GTD (Getting Things Done) og en tillempet udgave af det hjælper mig i vid udstrækning med at holde bunkerne under kontrol, primært ved at holde de enkelte faser i planlægningen skarpt adskilt. Først får man overblik, så prioriterer man. Jeg får også skrevet alle de løse ender ned og sorteret, så jeg ikke skal spilde energi på

at huske på dem. Allen er tidligere kampsportsudøver og er meget glad for ideen om, at sindet skal være som vand. Rent, roligt, uden forstyrrelser. Et ideal – men så har jeg noget at strække mig efter.

Hvad vil du gerne ændre?

Jeg vil gerne være bedre til at følge op på alle de spændende ideer og projekter, der nogle gange drukner lidt i det daglige arbejde. Jeg vil også gerne blive bedre til at arbejde projektorienteret, da jeg tror på, at det at fokusere på projekter både kan gøre arbejds- og udviklingsprocessen mere dynamisk.

Har ændringen betydning for andre end dig selv?

Vi har allerede fokus på at arbejde projektorienteret og på tværs, men det er klart, at det betyder noget for alle, når man ændrer den måde, man arbejder sammen på.

Hvordan ser din arbejdsdag ud om ½ år?

Den er forhåbentlig præget af en god blanding af drift og udvikling, præcis som den er nu. Jeg trives selv bedst med mange forskellige typer af opgaver, og meget gerne blandet. Jeg er forhåbentlig også blevet bedre til at rydde op i mine bunker kontinuerligt og ikke kun ved særlige lejligheder.

Jens Vincents, Høje-Taastrup

Hvad er problemet?

Der er tale om et problemkompleks. Travlhed signalerer aktivitet og udvikling, og det vil tidens medarbejder være en del af. Vi arbejder jo som aldrig før, hvilket er dokumenteret i flere undersøgelser, men har som regel selv ansvaret for, at arbejdet får så stort omfang. Når arbejdet er så vigtigt som identitetsskabende aktivitet, er vejen til stress nærliggende.

Den aktuelle biblioteksdebat viser, hvordan omverdenen har en bagudrettet opfattelse af, hvad et bibliotek er. De seneste år er bibliotekernes virkeområde udvidet betydeligt. Biblioteker kan i realiteten forbindes med en lang række af samfundsområder og handler ikke kun om formidling af medier. Det betyder, at virkeligheden for den biblioteksansatte er blevet særdeles kompleks. Og det stiller store krav at håndtere denne kompleksitet. Volder forvaltningen af denne mangefacetterede virkelighed problemer kan det også resultere i stress og andre problemer.

Vender jeg blikket mod mig selv, ser mit skrivebord i dette øjeblik temmelig rodet ud, og det er ikke et godt udgangspunkt, når jeg præsterer noget. Jeg ved, at det indikerer, at jeg har for mange ting i gang, som jeg ikke har fået afsluttet. Men normalt trives jeg godt med at have travlt, og bilder mig ind, at jeg ikke er stresset.

Er det noget du selv har indflydelse på?

Vi har alle et personligt ansvar for, at vi ikke udvikler stress. Faresignalerne på den front burde være kendt af alle og der er noget sikkerhedsorganisationerne har meget fokus på i øjeblikket. Som leder skal man være særlig opmærksom på tegn på stress hos medarbejderne og sørge for ikke at overdynde dem med opgaver.

Hvad vil du gerne ændre?

Jeg tror, man skal betragte problemet organisatorisk for at skabe langsigtede forandringer. Det diskuterer vi her i organisationen i øjeblikket. Diskussionen skal for mig helst ende med mindre bureaukrati og mere selvledelse blandt medarbejderne. På det praktiske plan findes en række anvisninger på, hvordan man bedre kan strukturere og gøre sin arbejdsdag mere overskuelig. Jeg har lige læst i et interview med den tidligere Novo Nordisk direktør Mads Øvlisen, at han som ung advokat lærte, at man skal starte dagen med at få de kedelige og ubehagelige opgaver fra hånden, så de ikke forpester resten af dagen. Det kan jeg jo starte med at blive bedre til.

Har beslutningen betydning for andre end dig selv?

Foretages organisatoriske ændringer får det selvfølgelig konsekvenser for alle.

Hvordan ser din arbejdsdag ud om ½ år?

Nok ikke så meget anderledes end nu, mirakelkure tror jeg ikke på, men refleksion og diskussion om travlhed, bureaukrati og dårlige personlige vaner har jeg startet.

Lone Gladbo, Gentofte Bibliotekerne

Hvad er problemet?

At arbejde med biblioteker og kultur er et privilegium. At være chef for medarbejdere i biblioteker og kulturinstitutioner er et ekstra privilegium, og jeg deltager nødtigt i den rituelle dans om, hvor travlt vi har.

Når det så er sagt, må jeg medgive, at ændringer og forandringer i bibliotekerne i dag sker i et langt højere tempo end tidligere, og den eneste trøst er, at det kun vil gå endnu hurtigere i fremtiden. Vi skal derfor opbygge virksomhedskulturer, som kan håndtere forandringer og prioritere opgaverne.

Helt personligt har jeg her i efteråret en enkelt dag oplevet at have så travlt, at jeg ikke kunne prioritere. Det var forfærdeligt og gav mig et fornemmelse af, hvad stress er. Hvis man oplever denne type signaler, skal man tage det dybt alvorligt.

Mit arbejde er yderst selvstændigt og i stor udstrækning er jeg ikke en del af et team, så inden jeg påberåber mig en urimelig travlhed, er det vist tid at tage en samtale med min lille narcissist, som siger at når jeg har travlt, er jeg uundværlig og derfor vil de andre savne mig, hvis jeg ikke er der.

Er det noget du selv har indflydelse på?

Ja, i høj grad. Der er selvfølgelig også nogle dybere liggende begrundelser i min opdragelse og Flin-keskolen, men det er kun mig selv, der kan skabe en ændring.

Hvad vil du gerne ændre?

Kvaliteten i mit arbejde vil jeg ikke gå på kompromis med, så det må være kvantiteten, hvilket medfører, at jeg skal være bedre til at prioritere mellem de forskellige opgaver og de gode idéer.

Har ændringen betydning for andre end dig selv?

Selvom jeg arbejder selvstændigt har mine arbejdsopgaver naturligvis også betydning for mine nærmeste kolleger og i nogle tilfælde hele organisationen. Hvis jeg af hensyn til mig selv satte tempoet ned, frygter jeg at det ret hurtigt vil få en afsmittende effekt for hele organisationen.

Hvordan ser din arbejdsdag ud om ½ år?

Helt ærligt. Jeg tror ikke jeg vil ændre noget. Alternativt skal jeg om ½ år have færre store sager og færre bolde i luften, og det vil da blive kedeligt. Heldigvis har jeg et rigtig godt job, og sammen med narcisssten går jeg glad på arbejde hver dag.

Nye chefprofiler

Hvad er din erhvervs- og uddannelsesmæssige baggrund?

Jeg er uddannet Bibliotekar fra Aalborg-skolen i 1996, og cand.mag. i kulturformidling, med speciale i børne- og ungdomskultur fra Syddansk Universitet i 2000.

De sidste 3 år har jeg arbejdet som udviklings- og IT-chef på Aalborg Bibliotekerne. Før Aalborg arbejdede jeg på Herning Bibliotekerne – først som leder af børnebiblioteket og som regional børnekulturkonsulent og de sidste 8 mdr. som konstitueret udviklingschef. Mit arbejdsliv startede på Randers Bibliotek, hvor jeg bl.a. var projektleder på et *På samme hammel*-projekt, hvor jeg omdannede et skolebibliotek til et bibliotek og kulturcenter for områdets børn og unge.

Hvorfor søgte du dit nuværende job?

Jeg kunne slet ikke lade være med at søge! Helt overordnet, så er Københavns Biblioteker landets største bibliotekssystem, og et system i rivende udvikling – og en attraktiv arbejdsplads. Og Hovedbiblioteket er med sine utroligt dygtige medarbejdere, størrelse og tilbud, en supertanker i bevægelse. I Aalborg var jeg del af den overordnede chefgruppe, og har udover at arbejde med udvikling og it, deltaget i den daglige overordnede drift af biblioteket. Og jeg havde lyst til at prøve kræfter med ”mit eget” bibliotek.

Hvad har overrasket dig mest – både positivt og negativt?

Den største – både positive og negative – overraskelse har helt sikkert været den store debat jeg uforvarende fik skudt i gang i juledagene! De nye formidlingsformer vi skal til at arbejde med på Hovedbiblioteket er jo kendte og også afprøvede flere steder i biblioteksverdenen, så derfor var det en overraskelse at de, for nogle i især litterære kredse, var så provokerende. Mest af alt viser

Områdechef
PERNILLE SCHALTZ
Hovedbiblioteket
Københavns Biblioteker

debatten, at vi stadig mangler at fortælle historien om det hybride bibliotek anno 2008 i den brede offentlighed – og det synes jeg vi må begynde at arbejde med i fællesskab i væsnet. Debatten har været 99% positiv fordi den har været med til at sætte spot på bibliotekerne, og fået mennesker der ikke normalt diskuterer biblioteker, til at forholde sig til os som tilbud. Dog har der været mindre positive elementer – som da jeg fik tilsendt et negativt anonymt brev derhjemme. Spøjt at opleve at der findes ”biblioteksterrorister”.

Hvordan kan/vil du bruge din faglighed

Bl.a. til at diskutere hvad bibliotekarisk faglighed betyder i dag. Jeg synes det er utroligt vigtigt at vi som fag hele tiden orienterer os mod vores omverden, og indretter os og vores tilbud jf. omverdensforventninger- og behov. Med diskussionerne følger som oftest nye tilbud og services – og det vil det også gøre på Københavns Hovedbibliotek.

Hvad kunne du tænke dig at lave om på?

I 2008 skal vi have nyindrettet vores stueetage – til et sted hvor vi formidler alle vores medier og de fantastiske historier vi rummer. Der skal være plads til udstillinger og til debat – også om f.eks. de gamle og/eller glemte forfattere ;-)

Bibliotekschef
JANNIE LEHMANN
Hørsholm Bibliotek

Hvad er din erhvervs- og uddannelsesmæssige baggrund?

Jeg er uddannet bibliotekar fra Danmarks Biblioteksskole. Jeg fik job i DRs bibliotek og arkiver og i 1996 blev jeg sektionsleder med personaleansvar samt ansvar for arkivets og bibliotekets katalog- og accessionafdeling i TV byen. Senere blev jeg funktionschef med yderligere budget-, personale- og udviklingsansvar. Jeg har deltaget i udviklingen af den digitale platform, herunder en lang række pilotprojekter der senere blev til nye driftsopgaver. Var yderligere med til at planlægge og indrette de nye arkiv- og research faciliteter i DRbyen på Amager i samarbejde med DRs eksterne samarbejdspartnere.

Hvorfor søgte du dit nuværende job?

Det var simpelthen en stilling og et sted med et udviklingsmæssigt perspektiv jeg ikke kunne lade passere. Øvrige bevæggrunde var, at Hørsholm Bibliotek er et utroligt smukt bibliotek og så de muligheder, der ligger i at være en del af et levende kulturhus placeret ud til gågade og byliv. Jeg værdsætter arbejdsopgaver som personaleudvikling og -ledelse meget højt, så det var også udsigten til at udvikle stedet og vores ydelser i nært og direkte samarbejde uden for mange ledelseslag i hierakiet. Det var også motiverende at søge en udadvendt chefstilling i et folkebibliotek, hvor brugerne og samarbejdspartnerne er noget mere forskellige end i et internt arkiv og -bibliotek som i DR. Derudover ville jeg gerne have en lokal forankring i det område, jeg flyttede til for knap to år siden.

Hvad har overrasket dig mest – både positivt og negativt?

Jeg er overrasket over den brede vifte af udfoldelsesmuligheder og borgerrelaterede opgaver et folkebibliotek har. At man som arbejdsplads har så mange differentierede formidlingsopgaver og -kanaler til sin rådighed, er en frihed og giver os nogle fantastiske muligheder der på ingen måde er begrænsende og som – hvis vi gør det godt og rigtigt – giver god mening og styrker det lokalsamfund biblioteket er en del af. Jeg kan ikke få øje på nogen negative overraskelser, overhovedet.

Hvordan kan/vil du bruge din faglighed?

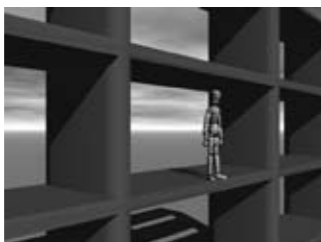
Mine ledelsesmæssige kompetencer og erfaring med udviklingsaktiviteter og -processer ser jeg klart som en styrke i forhold til at skulle søsætte nye tiltag. Noget kræver handling her og nu, andet er det lange seje træk strategisk og politisk. Som chef er jeg meget den uformelle én af slagsen og meget åben. Jeg er meget bevidst om at have øje for personalets medvirken, udvikling og ve og vel. Det er også at have øje for de udfordringer bibliotekerne står overfor i et moderne komplekst samfund, turde tage nogle chancer og satse mere helhjertet på noget frem for andet. Det handler meget om at finde den rette balance i forhold til helheden og samtidig være lidt modig.

Hvad kunne du tænke dig at lave om på?

Jeg ville jo gerne se, at vores besøgs- og udlånstal steg markant over de næste år. Derfor skal vi bruge en del ressourcer på at få fat i de brugergrupper, som er sværest at nå. Småbørnsfamilierne, børn og dem over 55 år har vi virkelig godt fat i, de er trofaste og tilfredse. Jeg mener også, at det kunne være nyttigt at få etableret nogle samarbejdsmodeller for, hvordan vi som folkebibliotek kan få mobiliseret aktørene i lokalsamfundet f.eks. erhvervs- og handelsliv. Hvad der styrker fællesskabet lokalt, vil styrke os hver især og det er jo en god investering.

Dementi

Pernille Schaltz, leder for bogløse områder på Københavns Hovedbibliotek, meddeler, at hun aldrig har brugt begrebet autodafé i forbindelse med nyindretning af biblioteket, men bare nævnt, at en automatcafe ville være en god ide.

Biblioteksservicesnyt

Bibliotekslederne i henholdsvis Dragør og Tårnby kommuner tager skarp afstand fra Dragør kommunes famøse tilbud om fodpleje til en ældre benamputeret borger, og understreger i den forbindelse, at bibliotekernes tilbud i høj grad også er for borgere med ét ben i hver kommune.

Birketingelingelater

Ny reaktor på Danmarks Biblioteksskole? – Ja, en strålende ide!

Centralbibliotekssnyt

De tidligere cb'er KKB og ÅKB har udsendt en pressemeddelelse sammen med Ny Alliance: Vi ligger ned og har brug for en tænkepause

Gåde

Løs sællab? Indsendt af det "Det skønne Gætværk" (se ikke nederst i organet)

Annonce

Det bogløse bibliotek på én dag! Inklusiv efterfølgende oprydning og desinfektion. Henvendelse: GST ved Peter Jensen, (Gentofte Systematiske Totalkassation)

Inserat

En død bog er en god bog. (Indsenderens navn er redaktionen bekendt – men vi kan oplyse, at det ikke drejer sig om Pernille Schaltz)

Den attraktive arbejdsplads

På centralbiblioteket i Odense har man gjort alt for at rykke op i første cb-division. På det seneste har man kunnet lære at score på biblioteket via dating.dk. Kurset er tilrettelagt af faglige potente bibliotekarer i samarbejde med H.C. Andersens Hus - dog under titlen "Tommeliden"

Bib · forum udgives af Gentofte Bibliotekerne.

Redaktionsudvalget:

Kulturdirektør Lone Gladbo, Gentofte Bibliotekerne, (ansvarshavende redaktør) lg@gentofte.dk

Afdelingsleder Rebekka Kinimond Carlson, HvidovreBibliotekerne, rkc@hvidovre.dk

Bibliotekschef Lise Kann, Fredensborg Bibliotekerne, lika@fredensborg.dk

Stadsbibliotekar Sys Sigurd, Hillerød Bibliotek, sys@hillerod.dk

Afdelingsleder Jens Vincents, Høje-Taastrup Kommunes Biblioteker, jensvi@htk.dk

Konsulent Ole Olav Jensen, Gentofte Bibliotekerne, ooj@gentofte.dk

Næste nummer udkommer juni 2008.

Layout: boldings.dk

ISSN 1603-7219